Experiment De Silleplein

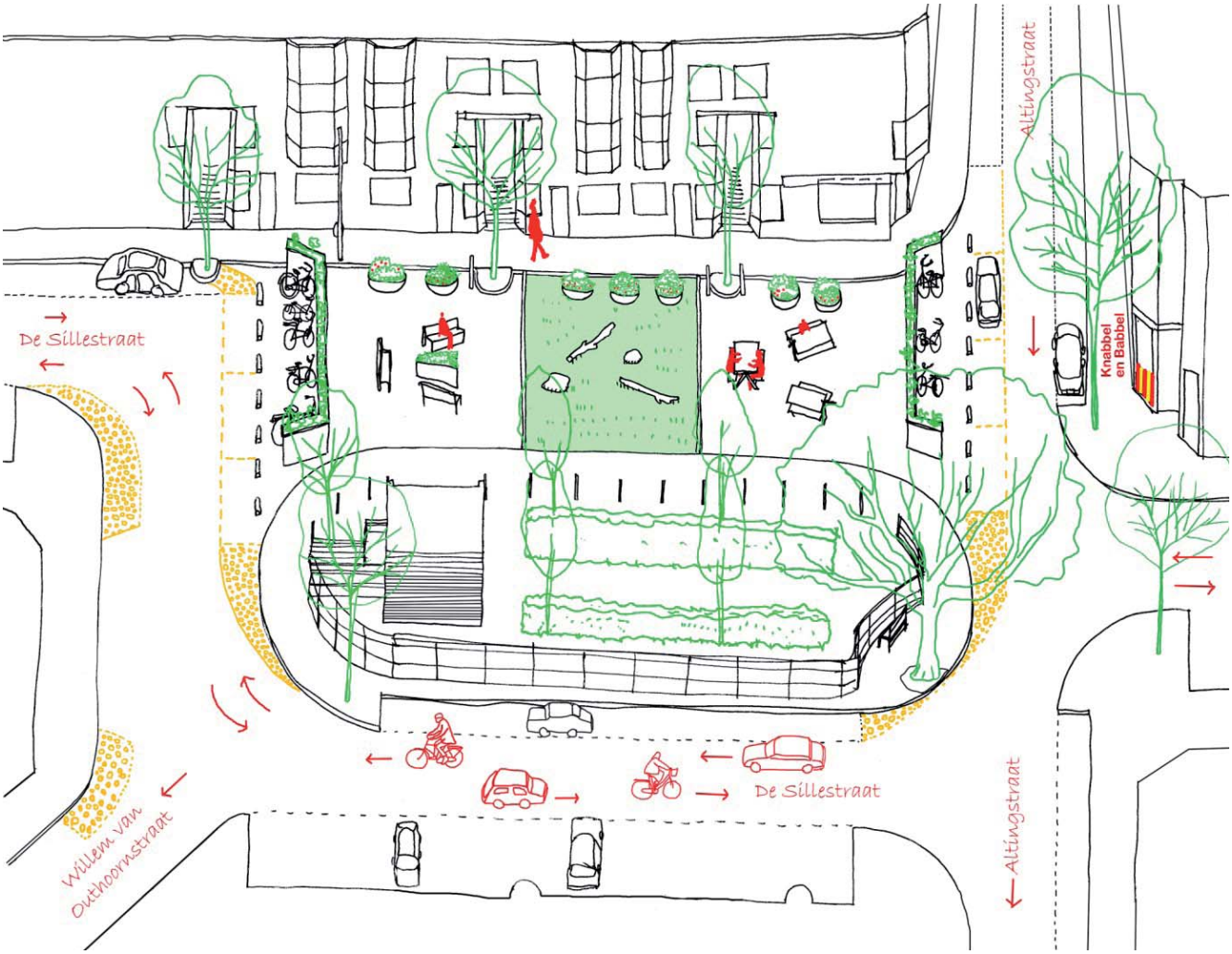

Opdrachtgever: Gemeente Den Haag
Periode experiment: februari – juli 2017
Rapportage: oktober 2017
Uitgevoerd door:
URBANOS duurzame stedelijke ontwikkeling

Inhoudsopgave

1. Introductie 2

2. Het experiment 3

2.1 Start van het experiment en de Pleinenwerkgroep 3
2.2 Organisatie 3
2.3 Bewoners betrekken 3
2.4 Aanleg van het experiment en bewonersactiviteiten 4
2.5 Het gebruik van het plein 5
2.6 Stemming en vragen over het experiment 5
2.7 Einde van het experiment en vervolg 5

3. De stemprocedure 6

3.1 Het stemproces 6
3.2 Het stemmen en uitslag 6

4. Evaluatie, beleving en monitoring van het experiment 7

4.1 Het vragenformulier voor bewoners 7
4.2 De verkeersmonitoring 9
4.3 Vragenformulier voor betrokken ambtenaren 9

5. Evaluatie en conclusie 11

5.1 Het experiment op het de Silleplein 11
5.2 Algemene conclusies over het experiment 12
5.3 Advies voor vervolg van het experiment op het De Silleplein 12

Bijlage 1: Antwoorden vragenformulier 13

Bijlage 2: Reacties betrokkenen ambtenaren 18

Bijlage 3: Reactie Pleinenwerkgroep 20

Bijlage 4: Bevindingen DSO Verkeer experiment de Silleplein 22

1. Introductie

Het experiment op het de Silleplein is afgerond en bijgaand treft u een verslag aan van het proces, de evaluatie en een advies voor het vervolg. Gestart wordt met een korte introductie.

Sinds 2014 werkt de gemeente samen met bewoners aan de herinrichting van de wijk Bezuidenhout-Oost. Op initiatief van enkele bewoners krijgen de pleinen van de wijk extra aandacht. De pleinenwerkgroep, bestaande uit bewoners, het wijkberaad en medewerkers van de gemeente, werkt aan de inrichtingsontwerpen. Op basis van workshops, een grote enquête en pleingesprekken komen inrichtingsontwerpen tot stand. Voor het plein in de De Sillestraat is een experiment georganiseerd.

Tussen 22 mei en 27 juli 2017 was een deel van de De Sillestraat tijdelijk afgesloten. De De Sillestraat heeft halverwege de straat een plantsoen waar auto's omheen kunnen rijden. Door één zijde van de straat af te sluiten en het verkeer aan de andere zijde in twee richtingen te laten rijden ontstond een tijdelijk plein: het De Silleplein. De afsluiting was een experiment om te ervaren wat zou gebeuren met het verkeer en met de autovrije openbare ruimte. Het experiment was gestart nadat in het pleingesprek bleek dat er geen overeenstemming was tussen alle aanwezigen en de wensen uit de enquête niet duidelijk terugkwamen bij de ontwerpen. Een deel van de bewoners wilde het bestaande plantsoen verbreden en het verkeer aan twee kanten van het plantsoen laten rijden. Een ander deel van de bewoners wilde meer ruimte voor groen, zitten en andere activiteiten en het verkeer aan één zijde laten rijden. Er kon geen overeenstemming bereikt worden en dus heeft de gemeente voorgesteld om een experiment uit te voeren en de openbare ruimte tijdelijk te veranderen, zodat iedereen zou kunnen ervaren wat de voor- en nadelen zouden zijn. De bewoners mochten stemmen welke inrichting zij het fijnst vonden. De stem van de meerderheid was het startpunt voor de toekomstige definitieve inrichting. De meerderheid van de stemmers koos voor de verkeerssituatie zoals tijdens het experiment, dus tweerichtingsverkeer aan één zijde van het plein en de andere zijde autovrij. Na de zomervakantie van 2017 wordt gestart met het ontwerpproces met de bewoners voor de permanente inrichting.

Het experiment was ook voor de gemeente een nieuwe manier om bewoners te betrekken bij de verandering van de openbare ruimte. Dit verslag is dan ook tweeledig. Enerzijds om plannen te maken voor het vervolg van de inrichting van het De Silleplein, anderzijds ook als leerervaring of en hoe experimenten in de openbare ruimte ingezet kunnen worden. Gestart wordt met een overzicht van het proces.

2. Het experiment

2.1 Start van het experiment en de Pleinenwerkgroep

In Bezuidenhout-West worden de pleinen en straten heringericht. Een deel van de straten is al klaar en de komende fasen (2 en 3) staan gepland voor 2018 en 2019.

Bij de inrichting van de straten en pleinen worden de bewoners actief betrokken. Het proces van participatie heeft een extra impuls gekregen nadat een aantal bewoners het initiatief had genomen om extra kwaliteit toe te voegen aan de pleinen. De Pleinenwerkgroep die toen ontstond heeft actief samengewerkt met de gemeente door bewoners te enquêteren en de ontwerpsessies bij te wonen. De Pleinenwerkgroep houdt bewoners op de hoogte via haar website en de wijkkrant.

Voor de herinrichting van het De Silleplein zijn een tweetal avonden georganiseerd om met de bewoners te overleggen. De bewoners konden op deze avonden geen overeenstemming bereiken. Een groot deel wilde de straat ongeveer inrichten zoals de bestaande situatie, eventueel met een verbreding van het plantsoen in het midden. Een ander deel wilde de straat aan één zijde afsluiten zodat een plein zou ontstaan. Omdat geen keuze gemaakt kon worden heeft de gemeente voorgesteld om een experiment uit te voeren door de straat tijdelijk aan een zijde af te sluiten.

2.2 Organisatie

De herinrichting van Bezuidenhout wordt geleid door Dienst Stedelijke ontwikkeling, Projectmanagement (DSO/PmDH) en de afdeling Ontwerp van het Ingenieursbureau is verantwoordelijk voor de ontwerpen van de openbare ruimten. De gemeente heeft het stedenbouwkundig bureau URBANOS gevraagd om als onafhankelijke partij het experiment te begeleiden. De begeleiding bestond uit het aanjagen van het experiment, de contacten met de bewoners en pleinenwerkgroep, het maken van een ontwerp, de organisatie van de aanleg en afbraak van het experiment en de monitoring en evaluatie. Het stadsdeel Haagse Hout was (mede)verantwoordelijke voor de algehele voortgang, organisatie van de activiteiten, het bestellen van de materialen, de communicatie en contacten met de bewoners. URBANOS en het stadsdeel vormden een kernteam dat het project samen heeft georganiseerd. Het stadsdeel had voldoende mogelijkheden om snel te schakelen en dat maakte dat het experiment binnen een korte periode gerealiseerd kon worden.

De afdeling Communicatie en Media zijn betrokken geweest bij het maken van de stemformulieren en het digitaal stemmen. De opzet van het digitaal stemmen is gemaakt met de Pleinenwerkgroep.

De afdeling Verkeer is betrokken geweest bij de monitoring van het verkeer voorafgaand en tijdens het experiment via beeldopnames.

De Pleinenwerkgroep is aanwezig geweest bij de bewonersavonden en bij het bepalen van het verloop van de stemming, het organiseren van een buurtactiviteit, de online communicatie en het digitaal stemmen.

2.3 Bewoners betrekken

Op de laatste algemene bewonersavond over het De Silleplein was gevraagd wie wilde meedenken over het experiment. Een aantal bewoners reageerde positief en zij waren uitgenodigd om mee te denken over het experiment. Op de eerste bewonersavond (6 maart 2017) waren12 mensen aanwezig. De aanwezigen bleken het niet eens te zijn met het idee om een experiment te doen omdat volgens hen de meerderheid van de bewoners geen verandering wilde. Uiteindelijk is het experiment wel besproken. Het idee was om met de bewoners de inrichting van het experiment te bespreken, maar deze opzet paste niet bij de groep die aanwezig was. Conclusie van de avond was dat het parkeren, de fietsenstallingen, een rustige inrichting, het verkeer en de Berlage-sfeer extra aandacht verdienden.

Enkele dagen na de bewonersavond ontving de gemeente een brief van een aantal bewoners van de oneven zijde van de De Sillestraat. Zij gaven aan geen experiment te willen. Na een gesprek met de afgevaardigden van deze bewoners wilde het projectteam het experiment stoppen omdat geen draagvlak bij de bewoners was voor het experiment. Hierna volgde een brief van een deel van de Verenigingen van Eigenaren van de even-zijde van de straat en zij gaven aan het experiment wel te willen aangaan onder bepaalde condities. In overleg met de Pleinenwerkgroep, stadsdeelvoorzitter en wethouder is besloten om toch door te gaan met het experiment.

Op de tweede bewonersavond op 5 april 2017 is de inrichting van het experiment voorgelegd, zijn de beheermaatregelen tijdens het experiment besproken en is uitgelegd hoe een keuze gemaakt zou gaan worden, namelijk via een stemming en de meerderheidsstem. Ook is besproken welke bewoners mee konden doen aan de stemming.

2.4 Aanleg van het experiment en bewonersactiviteiten

Start

Op 22 mei 2017 is gestart met de aanleg van het experiment en twee dagen later was alles grotendeels ingericht. De aanleg is grotendeels verzorgd door CBT Haaglanden (bebording, tijdelijke verkeersmaatregelen, bloembakken, banken) en het kunstgras door Kunstgras Noordwijk. De gebruikte materialen waren voorradig of konden ergens anders opnieuw gebruikt worden. Op 24 mei is met krijtverf een aantal patronen op straat geschilderd.

Op het plein staan borden met met een korte uitleg van het experiment en “leefregels”, zoals na 22:00 stilte op het plein.

In eerste instantie stond de start van het experiment twee weken eerder gepland. De start is meerdere malen uitgesteld omdat het Klein Bereikbaarheidsoverleg Centrum & Haagse Hout haar akkoord moest geven op de tijdelijke afsluiting. Het Klein Bereikbaarheidsoverleg werd meerdere malen uitgesteld door vakanties en/of te kleine agenda, waardoor vertraging is opgelopen.

Bewonersactiviteiten

Op Nationale Buitenspeeldag (14 juni) was een activiteit voor de buurt gepland. Naast een aantal speelelementen konden buurtbewoners ook iets drinken en eten. Ook zijn veel gesprekken gevoerd met de bewoners over het plein en het experiment. Voor de rest zijn bewust geen activiteiten georganiseerd tijdens het experiment om het plein zo “normaal” mogelijk te laten functioneren.

Activiteiten tijdens Nationale Buitenspeeldag

2.5 Het gebruik van het plein

Vanaf de start van het experiment waren er duidelijke voor- en tegenstanders. URBANOS is gedurende de aanleg, de startactiviteit, Nationale Buitenspeeldag, op een aantal doordeweekse dagen en op een zaterdag op het plein aanwezig geweest om verschillende meningen te horen. Er zijn ontzettend veel enthousiastelingen die positief zijn over het groen, spelen, fietsrekken en de mogelijkheid om andere kinderen en buurtgenoten te ontmoeten. Ouders en kinderen zijn vooral positief dat dichtbij hun huis gespeeld kan worden met buurtkinderen. De groene grasmat was de favoriete plek om te spelen en te zitten.

Er is een aantal tegenstanders die zich zorgen maken over de verkeersveiligheid, de rust, het parkeren en het onderhoud van het groen. Duidelijk is dat de snelheid van het verkeer is afgenomen door de vele bochten.

Diegenen die geen plein wilden, hebben zich op verschillende manieren geuit. In de nacht van 23 mei had een bewoner bijvoorbeeld een tekst op het kunstgrasveld geschreven: “Ga weg met deze onzin” . Enkele bewoners hebben de volgende ochtend meteen hierover heen geverfd met groene verf en de picknicktafel boven op de tekst gezet waardoor deze niet meer leesbaar was. Verder is het opvallend hoe geruchten rondgaan. Een tweetal voorbeelden:

- De kastanjeboom is ziek en moet waarschijnlijk gekapt worden. Bewoners beweren dat de zieke boom heel goed het werk van de gemeente zou kunnen zijn, want de zieke boom kwam volgens hen wel heel goed uit.

- Een huis op het plein staat te koop. Sommige bewoners beweren dat de familie wil verhuizen vanwege het plein, maar krijgen zij hun huis niet verkocht door het experiment. De verkoopster heeft aangegeven positief te zijn over het experiment en heeft haar huis snel verkocht.

Waarheid en geruchten lopen dus ver uiteen.

2.6 Stemming en vragen over het experiment

Tussen 26 juni en 14 juli 2017 konden bewoners van het plein en de aangrenzende straatdelen stemmen over de toekomstige inrichting van het plein. De afspraak bij het stemmen was dat de stem van de meerderheid het startpunt zou zijn voor de toekomstige inrichting en dat geen minimale opkomst nodig was.

Bewoners hebben op 26 juni per post een unieke stemcode ontvangen en konden op papier of digitaal stemmen.

Na het digitaal stemmen werd gevraagd of zij nog enkele vragen wilden beantwoorden over het experiment (zie evaluatie voor de resultaten). Als bewoners het stemformulier inleverden op het stadsdeel, dan kregen zij het verzoek een papieren vragenformulier in te vullen.

Uitkomst van het stemmen

Op21 juli is per post en online het resultaat van de stemming bekend gemaakt. Een meerderheid van de bewoners (53%) heeft gekozen voor de variant waarbij aan één zijde van het plantsoen wordt gereden en de andere zijde een groot plein wordt. De uitslag van de stemming is ter kennisname voorgelegd aan de wethouder.

2.7 Einde van het experiment en vervolg

Op donderdag 27 juli is het experiment beëindigd en afgebroken.

Het Ingenieursbureau van de gemeente maakt een voorlopig ontwerp dat in september met de bewoners wordt besproken. Het eindresultaat wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het College van Burgemeesters en Wethouders.

3. De stemprocedure

3.1 Het stemproces

Bewoners hebben per post een stemformulier met een unieke code ontvangen. Met deze code konden zij online stemmen of zij konden het stemformulier inleveren bij het stadsdeel.

Op de informatieavond (5 april) is besproken welke kaders golden voor de stemming: bewoners van het plein en aangrenzende straatdelen mogen stemmen, geen minimale opkomst en de meerderheidskeuze (50%+ 1 stem) is doorslaggevend voor de toekomstige inrichting.

3.2 Het stemmen en uitslag

In totaal zijn 295 stemformulieren verspreid op het plein en in de aangrenzende straatdelen. Er zijn 136 geldige stemmen uitgebracht. De opkomst was 46%. Voor variant 1, de huidige situatie behouden met een breder plantsoen, waren 64 stemmen (47%). Variant 2, een groot plein met één zijde rijden, kreeg 72 stemmen (53%).

Er waren enkele stemmen ongeldig (4 stemmen) of dubbel (4x). De ongeldige stemmen waren voornamelijk de test-stemmen door de organisatie. De dubbele stemmen zijn één keer meegeteld.

Van de 136 stemmen zijn 17 stemmen (12% van het totaal) op papier ingeleverd bij het stadsdeel. Deze zijn na afloop van de stemming gedigitaliseerd en meegeteld bij het eindresultaat. Het merendeel van de stemmen was dus online.

4. Evaluatie, beleving en monitoring van het experiment

Het experiment is een nieuwe manier om bewoners te betrekken bij de openbare ruimte. Om een gevoel te krijgen bij hoe bewoners en ambtenaren het experiment ervaren hebben, is een vragenformulier verspreid onder de bewoners, bij de betrokken ambtenaren en de Pleinenwerkgroep. Daarnaast heeft de afdeling Verkeer de verkeerssituatie beoordeeld.

4.1 Het vragenformulier voor bewoners

Tijdens het experiment hebben bewoners hun mening kunnen geven over het experiment. Dit kon via een online vragenformulier en de 5 vragen zijn ook gesteld op de Nationale Buitenspeeldag (14 juni). In totaal hebben 39 bewoners de vragen ingevuld. Onderstaand een korte samenvatting van de antwoorden en in bijlage 1 het totaaloverzicht.

Vraag 1: Heeft u deelgenomen aan de pleingesprekken of andere bijeenkomsten over de inrichting van de straat?

Antwoorden: 22 mensen nooit eerder deelgenomen en 17 waren wel eerder betrokken.

Het experiment heeft dus een groot aantal nieuwe bewoners betrokken bij de herinrichting.

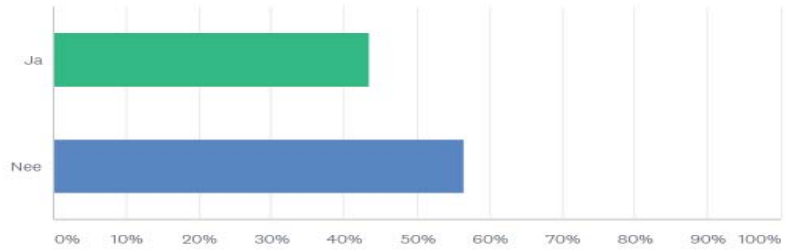

Vraag 2: Heeft u door het experiment een beter beeld gekregen van de voor- en nadelen van het aan één zijde rijden over het plein en de mogelijkheden met de extra autovrije ruimte?

Antwoord: 38 mensen geven aan een beter beeld te hebben gekregen, 1 persoon niet.

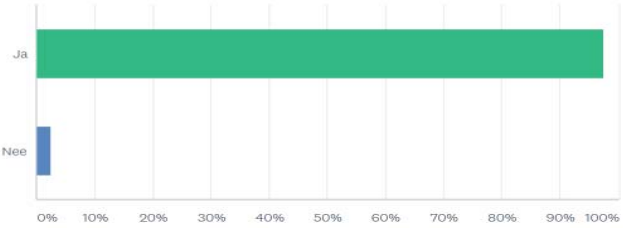

Opmerkingen die geplaatst zijn bij het antwoord komen overeen met de voor- en nadelen bij vraag 3.

Het experiment geeft dus een beter beeld van de mogelijkheden. Tijdens het participatieproces leefden veel aannames over wat allemaal zou kunnen gebeuren, zoals poepende honden, hangjongeren, voetballende kinderen, etc. Men weet nu uit ervaring of deze dingen plaatsvinden.

Vraag 3: Wat vindt u fijn of vervelend aan hoe het plein tijdelijk is ingericht? U kunt bijvoorbeeld iets zeggen over het groen, de zitplekken, de fietsstallingen of hoe u nu moet fietsen, lopen, parkeren of autorijden.

Antwoord: 36 mensen hebben gereageerd.

Samenvattend zijn de voordelen (35 reacties):

Het groen en de bloemen en de vriendelijke uitstraling
Ruimte en speelmogelijkheden voor (kleine) kinderen
Minder ruimte voor verkeer, minder auto's voor de deur, verkeer gaat prima en/of langzamer
Het sociale aspect; zitplekken, ontmoetingen en contact met buren, het vergroot de leefbaarheid
De nieuwe fietsplekken, waardoor minder chaos fietsparkeren
7 mensen reageren met: Géén voordelen

Samenvattend zijn de nadelen (33 reacties):

Verkeerssituatie voor auto's en fietsers (omrijden, smal, afsnijden van bochten, minder parkeerplekken en minder nabij, moeilijk overzicht, drukker in Altingstraat)
Bereikbaarheid van het plein omdat auto's om het plein heen staan.
De zitplekken zijn te dicht op de woningen. Kan voor geluidsoverlast zorgen.
Aantal fietsrekken is te weinig
Geen speelapparaat voor kleintjes, midden groen stuk nog steeds dicht
Geluidsoverlast door jongeren en ouders die 's avonds op het plein zitten na 21:00
Het niet opruimen van hondenpoep
Voetballen die tegen de ramen aankomen
Geen zit- en speelplekken nodig omdat in nabijheid voldoende mogelijkheden zijn
Het wordt matig gebruikt en er is geen behoefte aan zitplekken en meer groen
Slordige aangezicht van fietsrekken en houten afscheiding die zicht op plein beperkt
3 mensen hebben géén nadelen ervaren

Conclusie is dat bewoners zich de grootste zorgen maken over de verkeerssituatie en het meest positief zijn over het groen, fietsenstallingen, spelen en de zitmogelijkheden.

Vraag 4: Na de zomer start de gemeente met het maken van de plannen voor de definitieve inrichting van het De Silleplein. Wat is voor u belangrijk bij deze nieuwe inrichting?

Antwoord: 35 reacties, 5 niet gereageerd

Plein geschikt om te spelen en te zitten en tegelijkertijd met veel groen en bloemen
Voldoende parkeerplekken, verkeersveiligheid en overzicht in de bochten
Het zitgedeelte op meer afstand van de woningen (in het huidige plantsoen).
Ondergrondse containers en afvalbakken
Meer stalling voor fietsen
Iets meer schaduw en/of zitplekken in de schaduw.
Voldoende wintergroen zodat niet kaal is in winter.
Autoluw en snelheidsremmende maatregelen
Het betrekken van de bewoners
Niet te conservatief met materiaal, groen en objecten

Concluderend is dat het verkeer, groen, spelen en ontmoeten het meest belangrijk worden gevonden.

Vraag 5 was of bewoners op de hoogte gehouden wilden worden van het experiment via de email.

Er zijn 31 mailadressen verzameld. Een overzicht van deze emailadressen heeft het stadsdeel ontvangen.

4.2 De verkeersmonitoring

De afdeling Verkeer van de gemeente Den Haag heeft voorafgaand (18 t/m 22 april) en tijdens het experiment (22 t/m 24 juni) opnames gemaakt van de verkeerssituatie. De afdeling beschrijft in haar bevindingen eerst de bestaande situatie, het experiment en concludeert hieruit dat er geen bezwaren zijn tegen de verkeerssituatie zoals deze tijdens het experiment is en in de toekomst ook zal worden. De afdeling vraagt wel aandacht voor een vroegtijdig overleg met de betrokken afdelingen.

Uit de camerabeelden blijkt dat de hoeveelheid autoverkeer op het plein relatief laag is en alleen bestemmingsverkeer voor de aanliggende straten betreft. Alhoewel de tijdelijke breedte smaller is dan het vigerend beleid, blijkt uit de camerabeelden dat het verkeer in twee richtingen goed functioneert omdat er redelijk goed zicht is en de afstand relatief kort is. Het is voor de afdeling Verkeer een acceptabele oplossing. Het blijkt dat het gebied van het experiment en de fietsnietjes goed gebruikt worden.

In bijlage 4 treft u de bevindingen aan.

Onderstaand beelden van voor het experiment (linker beeld) en tijdens het experiment (rechter beeld).

4.3 Vragenformulier voor betrokken ambtenaren

Het experiment is ook voor de gemeente een nieuwe manier van participeren en dus zijn de betrokken ambtenaren gevraagd hoe zij het proces hebben ervaren.

1. *Heb je het experiment bezocht en wat is je mening?*

Iedereen is gaan kijken naar het experiment en geeft aan dat het een fijne plek is om te spelen en te ontmoeten.

2. Voor het experiment moest flexibel omgegaan worden met sommige regels. Was deze flexibiliteit eenmalig of reden om juist flexibeler/strikter om te gaan met regels?

Voor het experiment konden niet alle regels exact worden nageleefd; de tijdelijke inrichting heeft bijvoorbeeld een smallere straat voor tweerichtingsverkeer dan beleidsmatig bepaald. Het algemene beeld is dat regels zijn vastgesteld en deze belangrijk zijn voor o.a. veiligheid. Binnen deze kaders moet oplossingsgericht en creatief gewerkt worden.

3. Geeft het experiment inzicht in de gevolgen van de verandering van de openbare ruimte?

Het experiment weerspiegelt de mogelijkheden die de openbare ruimte biedt. Het is wel een tijdelijke inrichting die afwijkt van de daadwerkelijke mogelijke inrichting waardoor deze definitieve inrichting moeilijk blijft voor te stellen. Het experiment kan ook andersom werken omdat bepaalde zaken, zoals de bochtstralen, krapper zijn waardoor bewoners de situatie negatief kunnen ervaren.

4. Ben je voldoende betrokken geweest of had je anders betrokken willen zijn en op welke manier?

Het merendeel was voldoende betrokken, sommigen geven aan eerder betrokken te willen zijn.

5. Denk je dat het experiment een goede manier is om bewoners te betrekken bij de herinrichting van de straat en waarom wel/niet?

Men geeft aan het experiment een goed middel te vinden. Soms moet je wat uitproberen binnen duidelijke kaders. Het experiment is beeldend voor bewoners en zij zouden ook zelf vaker de kans moeten krijgen om te experimenteren met hun eigen straat.

6. Wat zijn tips als we nogmaals een experiment met de openbare ruimte zouden doen?

Het experiment moet geen standaard middel zijn vanwege de kosten, tijd en toepasbaarheid.

In bijlage 2 is een overzicht van alle antwoorden.

4.4 Vragenformulier voor Pleinenwerkgroep

De Pleinenwerkgroep heeft dezelfde vragen beantwoord als de betrokken ambtenaren. De Pleinenwerkgroep is positief over het experiment, maar maakt ook een aantal kritische kanttekeningen. Zij vragen zich af of de tijdelijke inrichting voldoende relatie heeft met de mogelijke permanente inrichting. Verder vinden zij dat de Pleinenwerkgroep te weinig betrokken is geweest bij het proces en dat de communicatie en verantwoordelijkheden onduidelijk zijn. Zij stellen voor om meer transparant te communiceren, een begeleidersgroep te formuleren en meer structuur te organiseren. De antwoorden staan in bijlage 3.

5. Evaluatie en conclusie

De evaluatie betreft enerzijds het experiment als nieuwe manier om met bewoners na te denken over de openbare ruimte en anderzijds hoe het experiment is verlopen.

5.1 Het experiment op het de Silleplein

Experiment als middel voor participatie

- Uit het vragenformulier blijkt dat het experiment een groot aantal nieuwe mensen heeft betrokken bij de herinrichting van de straat. Dit is positief voor de participatie.
- Respondenten geven aan dat het experiment een goed inzicht geeft in de mogelijkheden van het plein.
- Het opkomstpercentage tijdens de stemming was met 47% goed. Het merendeel van de stemmers heeft online gereageerd. Digitale mogelijkheden om te stemmen worden goed gebruikt.
- Tijdens de participatie-avonden was de meerderheid voor behoud van de huidige inrichting, maar na het experiment en de stemming is de meerderheid voor een plein. Onduidelijk is of dit samenhangt met een bredere participatie en/of de ervaring die mensen door het experiment hebben opgedaan.
- Deze manier van participeren is niet voor alle situaties weggelegd.
- Als een experiment gericht is op het testen van een mogelijke toekomstige inrichting, dan moet goed opgelet worden of deze inrichting wel voldoende herkenbaar is in de tijdelijke inrichting. Het kan anders ook negatief doorwerken, zoals bijvoorbeeld dat bochtstralen kleiner zijn dan normaal waardoor het verkeersonveiliger aanvoelt. Deze wens kan conflicteren met de ruimtelijke mogelijkheden, de beschikbare materialen en met andere doelen, zoals het testen of bepaalde elementen (picknicktafel, fietsenstalling, etc.) wel gebruikt gaan worden.

Het proces binnen de gemeentelijke organisatie

- Betrokken ambtenaren zijn positief over het experiment als middel om bewoners te laten participeren en om de mogelijkheden te ervaren.
- Een aantal afdelingen zou eerder betrokken willen worden bij het experiment. Dit kan door bij de start iedereen te laten meedenken en haar randvoorwaarden te laten formuleren.
- De afdeling communicatie zou actiever betrokken kunnen zijn, zodat communicatie intern geregeld kan worden. De Pleinenwerkgroep heeft bij het experiment een grote rol gehad in het communiceren (online, de stemming en de eerdere enquête) en de gemeente zou dit ook zonder bewoners moeten kunnen doen.
- De organisatiestructuur met projectgroep en kernteam functioneerde in het algemeen goed. Het kernteam was voldoende flexibel en effectief om snel te reageren op wat speelt. Er zijn gedurende het traject strubbelingen geweest, maar deze zijn zo goed als mogelijk opgelost.

Het proces met bewoners en bewonersgroepen

- In het experiment verdient de rol van de Pleinenwerkgroep aandacht. De Pleinenwerkgroep was niet betrokken bij de start van het experiment en vond dat zij onvoldoende betrokken was gedurende het traject. De rollen en taakverdeling tussen de Pleinenwerkgroep en het projectteam waren onduidelijk waardoor het proces niet voldeed aan de verwachtingen van de Pleinenwerkgroep.
- Er was op de eerste bewonersavond een beperkt draagvlak voor het experiment. Deze bewoners waren uitgenodigd op een eerder pleingesprek. Bij een volgend experiment kan misschien de communicatie voor de uitnodiging breder zijn, waardoor nieuwe bewoners aanhaken en een gemengde groep ontstaat.

5.2 Algemene conclusies over het experiment

Experiment als middel voor participatie

- Een experiment met de openbare ruimte is een middel om meer bewoners te betrekken bij de planvorming van de openbare ruimte en hen te laten ervaren wat de mogelijkheden zijn.
- Online mogelijkheden voor participatie/stemmen zijn belangrijk omdat deze goed gebruikt worden.
- Het ontwerp van de tijdelijke inrichting blijft schipperen tussen wat ruimtelijk mogelijk is, de wensen van de bewoners, wat beleidsmatig mag, welke materialen beschikbaar zijn en in welke mate de daadwerkelijke toekomstige inrichting wordt nagebootst.
- Deze manier van participeren is niet voor alle situaties weggelegd.
- Als vaker soortgelijke experimenten worden gedaan, dan zou het eenvoudiger zijn als meer inrichtingsmateriaal aanwezig is bij de gemeente, zodat goedkoper en sneller geëxperimenteerd kan worden.

Het proces binnen de gemeentelijke organisatie

- Verschillende afdelingen willen eerder en intensiever betrokken zijn. Door een breder start overleg te organiseren kan iedereen aansluiten en kunnen betrokkenen meedenken over de randvoorwaarden waarbinnen een experiment georganiseerd kan worden.
- Het formuleren van heldere kaders waarbinnen een kernteam kan functioneren is belangrijk voor de voortgang en de betrokkenheid van andere afdelingen en organisaties. Essentieel is dat een organisatiestructuur aanwezig is die snel kan schakelen om het experiment te realiseren. Betrokkenheid van veel afdelingen en andere organisaties kan hiermee botsen.
- De betrokkenheid van de afdeling communicatie zou groter moeten zijn, maar dan moet deze afdeling wel beschikken over de juiste vaardigheden rondom online publiceren, online stemmen en het uitvoeren van enquêtes.

Het proces met bewoners en bewonersgroepen

- Samenwerken met andere groepen, zoals bewonersgroepen, vraagt om een duidelijke taakverdeling zodat verwachtingen niet uiteen lopen. Maak vooraf duidelijk wat iedereen kan verwachten en hoe gecommuniceerd gaat worden.

5.3 Advies voor vervolg van het experiment op het De Silleplein

In september wordt een voorlopig ontwerp gepresenteerd. In de hoofdstukken 4 staan aandachtspunten vanuit de bewoners en vanuit de afdeling verkeer. Bewoners willen bij de herinrichting aandacht voor:

- Goed onderhouden groen dat ook in de winter een aantrekkelijke uitstraling heeft.
- Voldoende stallingsplekken voor fietsers.
- Een totaal inrichting waarbij het huidig plantsoen wordt meegenomen.
- Zitten en spelen op voldoende afstand van woningen.
- Bereikbaarheid van het plein voor voetgangers en nooddiensten.
- Goede verkeersveiligheid door overzichtelijke bochten en kruisingen.

Het De Silleplein maakt deel uit van fase 3 van de herinrichting van de openbare ruimte. De eerste fase is afgerond en de tweede fase wordt opgestart en het is nog lang wachten voor de bewoners op de definitieve herinrichting van het de Silleplein. Voor het vertrouwen en draagvlak lijkt eerder herinrichten beter en dus het advies is om het de Silleplein aan fase 2 toe te voegen zodat eerder gestart kan worden.

Afhankelijk van de gekozen inrichting kan misschien al eerder gestart worden met de herinrichting van het plantsoen. Als dit plantsoen met beperkte middelen, eventueel tijdelijk, wordt opgeknapt en wordt voorzien van speel- en zitplekken, dan is de basis voor de grotere herinrichting gelegd.

Online mogelijkheden om te stemmen zijn goed benut en hiermee wordt een bredere groep bereikt. Het advies is daarom om bewoners online en via mails goed te informeren over wat gaat gebeuren, hoe alles er uit komt te zien en wanneer alles gaat plaatsvinden.

Bijlage 1: Antwoorden vragenformulier

Online zijn 31 vragenformulieren ingevuld. Daarnaast zijn 8 papieren vragenformulieren gedigitaliseerd. De teksten zijn letterlijk overgenomen inclusief eventuele taalfouten of onduidelijkheden.

Vraag 1: Heeft u deelgenomen aan de pleingesprekken of andere bijeenkomsten over de inrichting van de straat?

- 17 mensen nooit eerder deelgenomen en 22 wel.

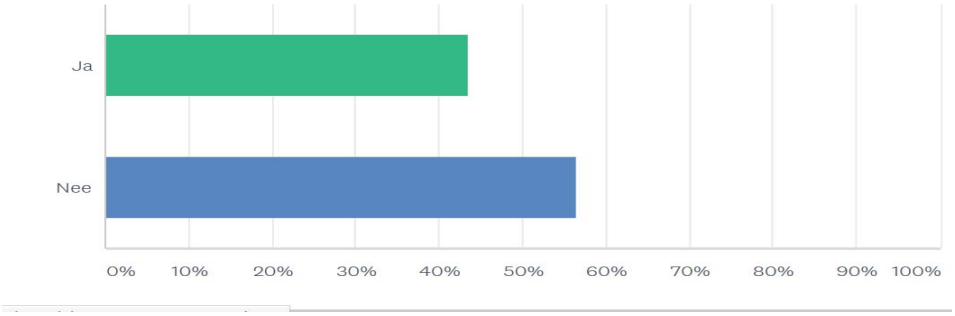

Reacties

- Verspilde tijd,er wordt toch gedaan wat ze willen doen. Dit uit eerdere ervaringen geleerd.
- Eerste keer aanwezig geweest bij de officiële opening van het plein.
- Ik dacht dat het over het plantsoen in het midden van de straat ging!
- En daar heb ik nu spijt van, na gezien te hebben wat er is gedaan
- De bijeenkomsten waren in het Nederlands en ikzelf spreek geen Nederlands. Mijn moedertaal is Engels.
- Geen uitnodiging ontvangen.
- In een eerder stadium dat over alle pleinen ging en niet specifiek over alleen dit plein

Vraag 2: Heeft u door het experiment een beter beeld gekregen van de voor- en nadelen van het aan één zijde rijden over het plein en de mogelijkheden met de extra autovrije ruimte?

-38 mensen geven aan een beter beeld te hebben gekregen, 1 persoon niet.

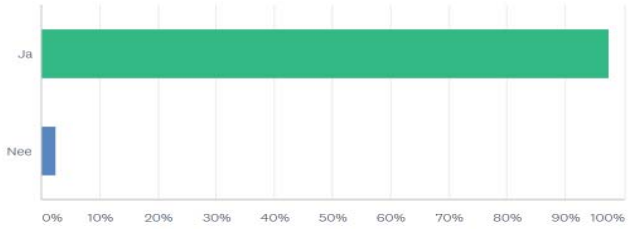

- Door het afsluiten van één kant van het plein is een gevaarlijke,risicovolle situatie ontstaan.
- geen hinder ervaren
- Het is fijn dat een kant autovrij is zeker voor de kinderen!
- De veranderde verkeerssituatie zorgt vooral voor minder parkeerplekken. Ook het aantal fietsbeugels is veel te weinig.
- Veel bijna aanrijdingen in de bochten !
- De nieuwe situatie levert duidelijk geen problemen op voor het verkeer.
- Het oorspronkelijk ontwerp van het plein past geheel in het ontwerp van de straat; wijziging daarvan is een aantasting van een karakteristieke omgeving uit de jaren 30.
- Ja, uitsluitend nadelen ervaren tot nu toe
- Geen voordelen
- Levensgevaarlijk.
- De verkeerssituatie is er onveiliger door geworden en het parkeer overlast is enorm toegenomen, doet afbreuk aan de wijk

Vraag 3: Wat vindt u fijn of vervelend aan hoe het plein tijdelijk is ingericht? U kunt bijvoorbeeld iets zeggen over het groen, de zitplekken, de fietsstallingen of hoe u nu moet fietsen, lopen, parkeren of autorijden.

- 36 mensen hebben gereageerd.

Voordelen (35 reacties)

- Ik ervaar geen voordelen.
- Plek om ijsje te eten en buurt trekt meer naar elkaar toe. De nieuwe fietsplekken.
- Groen, bloemen en buurmeisjes zien
- Speelmogelijkheden en vele groen
- Ruimte voor kleine kinderen
- Minder ruimte voor verkeer, verkeer gaat prima
- Minder verkeer
- Sociaal aspect contact met buren, minder auto's voor de deur, mooie uitstraling met bloembakken, minder chaos fietsparkeren
- Spelen voor de kinderen, veel meer buiten zijn!
- Gezelligheid, ruimte, leuk voor de kids,
- Speelruimte
- zitplekken en groen, ruimte voor kinderen om te spelen en voor ontmoeting van buurtbewoners
- Mooier, meer beweegruimte, zoveel auto's in de wijk...
- Kindvriendelijk plein
- Ziet er leuk uit, leuk dat er veel meer groen is
- Kinderen kunnen veilig buitenspelen. Het ziet er gezellig uit met de bloembakken en het groen en de zitplekken.
- Dankzij de plek is er een gelegenheid gecreëerd om gemakkelijk mensen uit de buurt te leren kennen.
- Veel vrolijker, socialer en minder doorgangsroute
- mensen reageren met: Géén voordelen
- Er is veel meer leven in de straat. Het is een stuk socialer geworden. Lager tempo van leven. Mooie plek om in de zon een boekje te lezen als die weg is op mijn balkon. Zo moet een stad zijn. De bewoners van de huizen op 1 en niet het doorgaande auto verkeer
- Verkeer rijdt langzamer, sociale functie van het plein, speelgelegenheid voor kinderen en en een groenere woonomgeving
- Er zijn geen voordelen voor mij.
- Leuk voor jeugd
- Vanaf het begin is het nieuwe pleintje in gebruik door kinderen en hun ouders. Dat is waar openbare ruimte om gaat. Het moet gebruikt worden!
- Inzicht, extra ruimte, weren van snel verkeer
- Kinderen kunnen buitenspelen, meer sociale activiteiten ook voor volwassenen, het maakt het plein qua uitstraling een stuk vriendelijker, meer plekken om de fiets te parkeren
- Komt leefbaarheid ten goede en is fijn voor het ontmoeten van bewoners.
- Meer activiteiten op het plein
- Rustiger rijdend verkeer in het tweerichtingsverkeer. Fijn om meer groen op het plein te hebben, ook fijn om speel en zitruimte te hebben zo dicht bij huis

Nadelen (33 reacties)

- Mijn uitzicht,voorheen grotendeels vrij,is nu op volle fietsenrekken ,aanééngesloten autorij waardoor mensen met kinderwagens,rollators,invalidenwagentje de doorgang wordt belet.
- Zitten te dicht op woningen
- Aantal fietsrekken
- Bereikbaarheid van het plein
- Omrijden
- 3 x worden géén nadelen ervaren

- De auto's die vanaf de Stuyvesantstraat de Sillestraat willen bereiken rijden nu om het plein heen dit zorgt voor gevaarlijke situaties! Het zou beter zijn de Sillestraat dan 1 richting te maken en verkeer vanaf de Stuyvesantstraat de Altingstraat in te laten rijden
- Lastiger verkeerssituatie
- Auto's langs 1 kant
- Als fietser goed opletten bij de kruisingen aan beide uiteinden van het plein
- Geen speelapparaat voor kleintjes, midden groen stuk nog steeds dicht
- Honden zijn te vaak te gast vergezeld met hun eigenaar die erop toestaan dat het hondenpoep gewoon achterblijft in de nabijheid van het groene mat. Tieners die na 22u met een blikje bier op het plein komen. En ouders die achterblijven na 21u en voor geluidsoverlast zorgen bij de buren die tegen het pleintje aan grenzen.
- Het is waardeloos ! Ik woon in een benedenhuis aan het plein , kinderen voetballen en er zijn al verschillende keren ballen tegen mijn ruit gekomen !
- Erg smal bij tweezijdig verkeer
- Er ontstaat een enigszins onveilig verkeerssituatie op de hoek van het Silleplein/Altingstraat en Sillestraat, nu het verkeer maar langs 1 kant van het plein rijdt en twee richtingverkeer is geworden.
- Omdat de zit- en speelplek bij de voordeur van de huizen begint, geeft dit misschien het gevoel dat dit de plek is van de bewoners aan het plein, wat mogelijk een drempel opwerpt voor anderen.
- Mogelijke geluidsoverlast aangrenzende bewoners
- Het plein leent zich geheel niet voor twee-richtingverkeer, zelfs niet wanneer één zijde zou worden verbreedt. Twee-richtingverkeer geeft een zeer onveilig gevoel en naar mijn mening is het wachten op de eerste al dan niet frontale aanrijding of een fietser die onder een auto belandt. Zit- en speelplekken zijn hier totaal nutteloos; op nog geen 5 minuten loopafstand ligt het voor veel geld opgeknapte Spaarwaterveld waar kinderen kunnen spelen en ouders kunnen zitten.
- Veel minder parkeerruimte, geluidsoverlast; er wordt slechts weinig gebruik van gemaakt. uitsluitend oor de gezinnen die er direct aan wonen; er zijn al 3-4 speeltuinen in de buurt; straten worden te smal (Altingstraat); gevaarlijke verkeerssituaties
- Het parkeren wordt nu nog moeilijker dan voorheen. de mensen hebben absoluut geen behoefte aan zitplekken op straat , er zijn zoveel balkons en tuinen. Groen is er genoeg in Bezuidenhout en Mariahoeve.
- Autorijden
- Er is iets meer auto verkeer in de Altingstraat. Dat komt omdat mensen de borden niet snappen. Het tweerichtingverkeer zo beter ingeregeld en aangegeven moeten worden. Met streepen op het wegdek bijvoorbeeld. Zo wennen mensen sneller aan de nieuwe situatie. Voor de mensen aan de verkeerskant van De Silllestraat is het wel een beetje oneerlijk. Die krijgen meer verkeer langs.
- Zoals het nu is: de rijbaan die nu voor alle verkeer dient is te smal, kinderen gaan ook voetballen , met risico voor de ramen
- Te luidruchtig door schreeuwende kinderen, welke buiten werktijden spelen op het plein. Minder parkeerplaatsen en geen meer direct voor mijn huis.
- Gevaarlijke situatie i.v.m. 2 richtingsverkeer aan 1 zijde van het plein
- Scooters over stoep, Spaarwaterveld vlakbij, mensen/ kinderen uit andere straten, ballen, vuilniswagen kan niet door straat, slordig aangezicht fietsenrekken en plein
- Afscheiding met houten kisten is een beetje vreemd. Dat beperkt de doorkijk.
- Zie niet echt nadelen, maar misschien minder parkeerplaatsen voor auto's? En dat dat het onderhouden moet worden zoals de plantenbakken, de ondergrond en de zitgelegenheden. Maar dat lijkt mij een kleinigheidje
- Heel gevaarlijk om te fietsen en auto te rijden.
- Vreselijk, dit doet afbreuk aan een mooie wijk
- Slechte doorstroom van het verkeer en slechtere mogelijkheden om te zijstraten te bereiken

Vraag 4: Na de zomer start de gemeente met het maken van de plannen voor de definitieve inrichting van het De Silleplein. Wat is voor u belangrijk bij deze nieuwe inrichting?

- 35 reacties, 4 niet gereageerd

Reacties

- Zo snel als mogelijk BIJZONDER GRAAG de oude situatie terug.
- Iets meer schaduw en/of zitplekken in de schaduw.
- Het zitgedeelte op meer afstand van de woningen.
- Meer ruimte voor speelplekken
- Voldoende wintergroen zodat niet kaal is in winter.
- Meer plekken in de schaduw
- Plein geschikt om te gebruiken maar tegelijkertijd met veel groen en bloemen
- Speelruimte de kinderen zijn ineens veel buiten en het is er veilig! Veel beter dan de straat!
- Dat het middenstuk een bruikbaar en 'speelbaar' stukje groen wordt. Dat je er kan zitten met buurtbewoners. Bankjes.
- Verkeersveiligheid, meer stalling voor fietsen
- Speelruimte en mogelijkheden voor ontmoeting en groen, overzichtelijke kruispunten
- Autoluw, speelruimte voor kleinsten
- Dat dit pleintje absoluut in het midden komt te staan. De verwaarloosde rozen en planten dienen onderhouden te worden en het grasmat past er wel goed in. Daarnaast is deze al voorzien van hekwerk dus qua veiligheid staat het ook prima!
- Leg gras neer in het middenplantsoen, haal die struiken eruit en zet er bankjes neer ! Ik ben slecht ter been en moet nu veel verder lopen met de tassen met boodschappen , heel hinderlijk !!
- veilige hoek bij kruising Altingstraat bij Knabbel en Babbel. Nu vaak onoverzichtelijk.
- Ik zou het allerliefste zien, dat vind ik nog belangrijker dan de nieuwe herinrichting van het plein, dat het plantsoen open zou zijn voor publiek en dat dat opnieuw ingericht zou worden met een bankje om te zitten.
- Er zijn bewoners die bezwaren hebben, het is belangrijk om zoveel mogelijk aan die bezwaren tegemoet te komen. Iemand is bijvoorbeeld bang voor een voetbal door het raam. Het is goed om na te denken over wat er kan worden gedaan om het spelen van kinderen in goede banen te leiden en een beetje bij de huizen vandaan te houden. Verder is het belangrijk dat het plein zo wordt ingericht dat er geen donkere hoeken ontstaan. Met name in de winter zou dat een issue kunnen zijn.
- Plein inrichten aan de kant waar ook nu de proef brede stoep (afstand huizen) en bespeelbare deel ook over huidige afgeperkte deel
- Er is al een (gedeeltelijke) beslissing genomen door het presenteren van 2 variante; hieruit kies ik variant 1 waarbij door vergroting van het middenplein de rijbaan kennelijk wordt versmalt. Dit lijkt mij niet wenselijk.
- Verkeerssituatie, geluidsoverlast, parkeerdruk!! Als er ruimte is om zo'n stuk 'normale' weg 'om te toveren' in een speeltuin, dan is er ook ruimte om ondergrondse containers te plaatsen. Die zijn harder nodig dan deze onzin!
- Liever geen veranderingen.
- rijrichting zowel voor auto's als fietsers behouden zoals die was
- Veel groen en veel zitplekken. Speelmogelijkheden voor kids met ook doeltjes zodat ze kunnen voetballen. Zo opgesteld dat ze geen ruiten intrappen of bij verkeer komen. Meubilair dat ook winter en slecht weer proof is. Afvalbakken zodat het geen zooitje wordt.
- Veel groen en het verkeer dwingen langzamer te gaan.
- Een rustige opzet, zonder samenkomende groepen. Veel groen.
- Niets wijzigen. Wat houdt variant 1 in? Ik zie geen verschil met huidige situatie voor de tijdelijke inrichting. Zijn wel kleutertekeningen....
- Werk met directe bewoners rondom Silleplein. Zij hebben er direct mee te maken. Behoud Silleplein. Beter om plein te ontsluiten. Spelen in Spaarwaterveld. BBQ Vlaskamp. Huidige situatie -4 parkeerplaatsen i.p.v. meer. Bijna omver gereden door scooter op stoep.
- Toon een beetje durf, niet te conservatief met materiaal, groen en objecten
- Meer parkeerplaatsen
- Groen, ontmoeten, veilig

- Dat kinderen veilig op straat voor de deur kunnen spelen. Ik vind de bloembakken super gezellig staan en dat de fietsparkeerplekken blijven.
- Dat er om het plein heen gereden wordt. Voetballen kunnen de kinderen op het spaarwaterplein en de vlaskamp. Daar kunnen ze ook geen ruiten intrappen. Dit is een doorgaande straat en huizen moeten bereikbaar blijven.
- Waarom iets veranderen wat goed is, iedere verandering doet afbreuk aan het woongenot. Het lijkt wel of veranderen een doel opzich geworden is
- Bankjes op het plein, meer parkeerplekken, ruimte voor (toekomstige) ondergrondse vuilopslag, containers voor inleveren papier, glas, plastic etc
- Groen, zit en speelruimte

Vraag 5: Wilt u op de hoogte gehouden worden van het experiment en de inrichting van het De Silleplein, vul dan hier uw e-mailadres in.

- 31 hebben gereageerd, 8 niet.

Bijlage 2: Reacties betrokkenen ambtenaren

Er zijn 5 reacties ontvangen van:

Vraag 1: Heb je het experiment bezocht en wat is je mening?

- Ik heb het experiment 3 keer bezocht. Voor mij persoonlijk gaf het een goede indruk van de mogelijkheden van een ander gebruik van de ruimte als gevolg van een andere verkeerscirculatie. Ik denk ook dat dat de grootste betekenis voor bewoners is.
- Ja, ik ben tot nu toe één keer geweest, zag er gezellig uit, veel spelende kinderen
- Ik heb het experiment bezocht en ik vind het idee goed en innovatief. Wat betreft de uitvoering heb ik een heel aantal aandachtspunten.
- Rijbaan Altingstraat opdraaiend door bocht en kruisend verkeer te smal. In geval aanpassing dan is rijweg verbreden Altingstraat noodzakelijk
- Het experiment heb ik bekeken. Een ruime en veilige plek om je buurtgenoten te ontmoeten en te (beter) leren kennen. Mooie ruimte voor kinderen om allerlei spelletjes te doen. Een echte buurtplein. (onhaags?)

  Ik begrijp niet waarom bewoners tegen kunnen zijn. Angst? Mocht de enquête positief eindigen, dan is het wel goed om ook naar hun ideeën/ wensen te kijken. Het plein is ook voor hun. Ze moeten wel iets van hun wensen in het plan herkennen.

Vraag 2: Voor het experiment moest flexibel omgegaan worden met sommige regels. Was deze flexibiliteit eenmalig of reden om juist flexibeler/strikter om te gaan met regels?

- Ik denk dat tijdelijke experimenten altijd vragen om flexibel toepassen van de regels. Voor een gemeentelijke organisatie met weinig ervaring met dit soort experimenten gaat dat nogal stroef, maar dat is volgens mij een kwestie van gewenning.
- Ik ben voor het zoeken van praktische oplossingen, zeker in woonstraatjes
- Op dit moment is het nog eenmalig om flexibel om te gaan met de regels, echter ik vind de uitkomst van het experiment wel interessant om dit vaker te gaan toepassen.
- Afhankelijk van situatie. Maar enige flexibiliteit is volgens mij altijd mogelijk
- Regels zijn regels. Ze zijn vastgesteld en zijn belangrijk voor o.a. veiligheid. Het is de kunst om met de regels om te gaan. Oplossings- en creatief gericht werken.

Vraag 3: Geeft het experiment inzicht in de gevolgen van de verandering van de openbare ruimte?

- Tekeningen lezen is moeilijk, je een andere situatie voorstellen dan de bestaande ook, en alleen een feitelijke situatie kan dat verhelpen. Kortom, ongeacht de uitslag overheerst het positieve gevoel.
- - Ja, hoewel een definitieve situatie toch moeilijk blijft voor te stellen. Voor de verkeerscirculatie was het wel duidelijk.
- Zeker, het laat goed zien dat de openbare ruimte door het uitvoeren van relatief eenvoudige maatregelen anders kan worden gebruikt.
- Het op deze wijze visueel maken geeft bewoner meer inzicht van wat er kan. Maar kan door dat de totale omgeving nog niet is aangepast is ook een risico met zich meebrengen. Er kan bijv. een onprettige verkeerssituatie door krapte worden ervaren en daardoor de reconstructie geen kans willen geven.
- Ja natuurlijk. In de bestaande stedelijke structuur is het aanpassen/veranderen moeilijker dan bij de nieuwe stedelijke ontwikkelingen. Inzicht is dat de OR vooral is gericht op het verkeer en schaars/ onvoldoende is ingericht voor het recreatief gebruik. Door de toename van het verkeer is de bruikbaarheid van de OR minder geworden. Eigenlijk zou de bebouwde ruimte ook moeten inleveren om de stad leefbaar te houden.

Vraag 4: Ben je voldoende betrokken geweest of had je anders betrokken willen zijn en op welke manier?

- Voor de plannen in Bezuidenhout-Oost is de rol van de pleinenwerkgroep cruciaal. Het signaal dat zij zich onvoldoende gehoord voelen bij dit experiment zouden we zeer serieus moeten nemen.
- Ja.
- Ik had bij de totstandkoming graag eerder betrokken willen zijn. Ik kreeg het experiment kant en klaar gepresenteerd. We hebben het wel goed opgelost door eerst een nulmeting te doen: kijken hoe het plein en de verkeerssituatie op dit moment functioneert.
- Voldoende
- Als ontwerper openbare ruimte had ik wel meer betrokken willen zijn bij het proces. In ZuidWest is een uitvoerig participatie proces geweest, waarbij externen de bewoners hebben benaderd. Ik denk dat dat goed is. Het is rol voor specialisten. De ontwerper draagt bij en bekijkt of het programma en de wensen inpasbaar zijn en wat ook de houdbaar is. Dat laatste is wel belangrijk. De openbare ruimte moet niet om de vijf jaar gewijzigd worden. De kunst is om zo iets te maken dat langer meegaat in een snel veranderde wereld (duurzaam). Als ontwerper leg je de bewoners misschien iets te snel op (uit enthousiasme), maar de andere kant wil je graag de motivatie van ideeën van de bewoners ontleden. Ontwerper kan andere oplossingen/invullingen geven voor hun standaard ideeën.

Vraag 5: Denk je dat het experiment een goede manier is om bewoners te betrekken bij de herinrichting van de straat en waarom wel/niet?

- Voor bewoners is het wennen, er wordt een verborgen agenda vermoed. Het is de vraag hoe neutraal de gemeente zelf is of blijft
- Ja, soms moet je gewoon iets uitproberen. Overigens zouden bewoners ook vaker zelf het initiatief moeten kunnen nemen om tijdelijk een straatje af te sluiten, bijvoorbeeld in een vakantieweek.
- Dit is een goede wijze, uiteraard wel goed evalueren en heel goed de kaders aangeven. Mijns inziens blijft de gemeente verantwoordelijk voor de openbare ruimte.
- Is extra tool die men kan gebruiken. Maar het moet niet het streven zijn om overal dit te willen toepassen.
- Het experiment is voor de bewoners beeldend. Dat spreekt aan. Het bijna hetzelfde als je woonkamer gaat inrichten. Wat willen we en waar moet het staan. Bij standaard herinrichtingen van straten is deze manier te tijdrovend.
- Voor mijzelf op pad gaan (met betrokkenen) en op zoek gaan naar voorbeelden. Discussies ter plekke kunnen tot goede ideeën komen.

Bijlage 3: Reactie Pleinenwerkgroep

De Pleinenwerkgroep heeft dezelfde vragen beantwoord als de betrokken ambtenaren.

1. Heb je het experiment bezocht en wat is je mening?

Buurtbewoners, jong en oud, maken volop gebruik van het plein. Veel interactie, mensen spreken elkaar ook aan op (ongewenst) gedrag. Met name na schooltijd wordt het middendeel met kunstgras en picknickbank goed gebruik door omwonende kinderen.

De picknickbank ook later in de avond door bewoners. Opvallend is dat veelal de expats de picknickbank gebruiken om elkaar te ontmoeten.

Kanttekening is het gebruik tot 22.00 uur, dit is aan de late kant. In het experiment zijn niet alle elementen meegenomen die in de uiteindelijke inrichting van het plein wel een plek krijgen, hoe verklaarbaar ook. Het gebruik van het plein in de praktijk zal daarmee niet hetzelfde zijn als tijdens het experiment, de vraag is welk effect dit op het gebruik en de gebruikers zal hebben.

2. Voor het experiment moest flexibel omgegaan worden met sommige regels. Was deze flexibiliteit eenmalig of reden om juist flexibeler/strikter om te gaan met regels?

[Terzijde opkering: vraagstelling niet helder. Gesteld wordt dat flexibel omgegaan moest worden met …(wat?), vervolgens komt er een daarmee strijdige vraag. Daarnaast blijkt niet duidelijk van wie wordt/ werd welke mate van flexibiliteit verwacht]

Flexibiliteit is geen doel op zichzelf. Tijdens het experiment bleek veel behoefte aan maatwerk en dat vereist dat je vanuit de casus zoekt naar een oplossing.

Dat is niet altijd gelukt en heeft bij bewoners tot vragen en weerstand geleid terwijl er veel inspanningen is gepleegd om stapsgewijs problemen die we tegenkwamen op te lossen.

Het zou goed zijn als helder is wie de probleemeigenaar is en dat er één eindverantwoordelijke is die actief oplossingen zoekt (intern en extern), wie je daarop kan aanspreken én die communiceert dat iets wijzigt vanuit het zoeken naar een oplossing. Het ontbreken van flexibiliteit zat in dit project vaak erin dat besluitvorming over teveel schijven liep waardoor vaak niet transparant was hoe de beslissing was genomen en wie daar op kon worden aangesproken.

3. Geeft het experiment inzicht in de gevolgen van de verandering van de openbare ruimte?

Het experiment geeft vooral een redelijk beeld van de verkeersafwikkeling. Het geeft slechts deels inzicht in het uiteindelijke gebruik van het plein omdat

a) slechts een klein deel is ingericht terwijl de eindsituatie een heel andere inrichting zal krijgen waarbij het grotere oppervlak en het vergroenen van het plein in potentie veel meer kwaliteit voor buurtbewoners toevoegt dan dat zij als leek op basis van het experiment kunnen beoordelen. Dit vraagt dus extra aandacht voor het vervolgtraject: de inrichting van het plein.

b) i.v.m. de beperkingen van een tijdelijk inrichting is het plein op een aantal onderdelen niet representatief ingericht m.b.t. verkeersafwikkeling, parkeren, fietsroutes, barrières, fietsenstalling, verhuizingen, verleggen van de bestaande routes, de doorloop vs verblijfsgebieden etc.

c) het ontbreken van bomen leverde ook een zeer warm plein op zodra de zon scheen. Het gebrek aan schaduw heeft op zeer warme dagen meegespeeld in het gebruik van het plein (of het ontbreken daarvan)

4. Ben je voldoende betrokken geweest of had je anders betrokken willen zijn en op welke manier?

Nee. Onze werkgroep Pleinen Bezuidenhout is onvoldoende betrokken tijdens het hele traject. Vanuit de werkgroep zijn meermalen signalen afgegeven, vooraf en tijdens het experiment. Hier is niet of nauwelijks (adequaat) op gereageerd.

Dit vertaalde zich vooral in de communicatie naar bewoners toe (sloot niet aan op het reeds afgelegde traject binnen het pleinenproject) en hoewel de werkgroep zeer goed geïnformeerd is over de situatie ter plaatse en het voorafgaande traject is hier onvoldoende gebruik van gemaakt. Op enig moment dreigde zelfs het opgebouwde vertrouwen van buurtbewoners in het project om te slaan in weerstand.

5. Denk je dat het experiment een goede manier is om bewoners te betrekken bij de herinrichting van de straat en waarom wel/niet?

Experiment kan werken zolang je helder bent en blijft over de kaders (wat houdt het experiment in en hoe ziet de invloedsfeer van de bewoners eruit) en deze niet tijdens de rit gaat wijzigen (tekening stemformulier wijkt af van tekening start experiment. Hiermee beïnvloed je de uitkomst!).

Ook het nakomen van afspraken en de daarbij horende communicatie (bv als iets anders loopt dan besproken) is een belangrijke basis om het vertrouwen te winnen (en te behouden) van buurtbewoners voor een dergelijk traject. Je vraagt uiteindelijk om het vertrouwen om een vrij omvangrijke wijziging uit te voeren in de directe leefomgeving van de omwonenden. Als ze tijdens het experiment geen vertrouwen hebben is het moeilijk om goedkeuring te verlenen voor een traject waarvan de uitkomst ook nog niet vaststaat. In dit experiment zijn veel afspraken niet nagekomen en is slecht gecommuniceerd over wijzigingen.

6. Wat zijn tips als we nogmaals een experiment met de openbare ruimte zouden doen?

Transparantie. Zorg dat stakeholders (zoals de werkgroep of bewoners) niet voor verrassingen komen te staan.

Houd rekening met de voorgeschiedenis en context en handel daar naar!

Formeer 'begeleidersgroep' voor de duur van het experiment. In deze groep zijn alle stakeholders vertegenwoordigd. De groep heeft wekelijks overleg over de gang van zaken: gaat het goed, wat kan beter of moet beter. Wie onderneemt welke actie en wat communiceren we hierover naar de buurt?

Creëer structurele wijze waarop onderling wordt gecommuniceerd en met de buurt (inzet Factor C?)

In het experiment liepen veel fases en verantwoordelijkheden door elkaar heen. Er was geen centraal aanspreekpunt die actief problemen snel en doeltreffend uit de wereld hielp hoewel dit wel de afspraak was.

Er is in de eerste twee maanden van het project erg veel aandacht gegeven aan de mensen met weerstand en nauwelijks aan de voorstanders. Het geven van een podium voor de mensen die luidkeels van zich laten horen zorgde in eerste instantie voor een terughoudende houding van de voorstanders van het experiment. Het is ten allen tijde wenselijk om alles in de openbaarheid te houden en geen losse gesprekken te voeren. Het is belangrijk dat je geen momentum creëert waarin een groep zich een andere status aanmeet of rechten ontleent aan deze status dan de andere belanghebbende partijen. Doel is tenslotte om 'samen leven' te versterken.

Bijlage 4: Bevindingen DSO Verkeer experiment de Silleplein

Op het de Silleplein in Bezuidenhout-Oost is een experiment gaande om te kijken of het effect van het vergroten van het plein door aan een zijde de straat af te zetten voor gemotoriseerd en fiets verkeer.

Algemene verkeerskundige beschrijving:

Op het de Silleplein geldt een maximumsnelheid van 30 km/u. Het is conform de richtlijnen uit Duurzaam Veilig ingericht als een verblijfsgebied. Er is sprake van eenrichtingsstraten voor alle verkeersdeelnemers (dus ook voor fietsers). Aan weerszijden van het plein wordt aan weerszijden van de straat geparkeerd.

Situatie voor het experiment:

De situatie van voor het experiment houdt in dat er rond het plein eenrichtingsverkeer geldt voor al het verkeer, dus ook voor de fietsers. Kijkend naar de beelden houdt het gemotoriseerd verkeer zich hier goed aan en wordt er weinig tegen de richting in gereden. Fietsers negeren de verplichte rijrichtingen wel. Het is opvallend dat er behoorlijk veel wordt gefietst over het plein in bijna alle richtingen. Er doen zich op het moment dat er camera's hebben gehangen geen onveilige verkeerssituaties voor, ondanks dat fietsers zich in redelijke grote getale niet aan de verplichte rijrichtingen houden. De conclusie is dat het plein verkeerskundig goed functioneert. Vanuit het oogpunt van de bereikbaarheid en de verkeersveiligheid is er geen aanleiding om maatregelen te nemen.

Er zijn camerabeelden gemaakt van het Silleplein op 18.04.2017 t/m 24.04.2017 als nulmeting.

20.04.2017: 17.40

20.04.2017: 17.40

Situatie tijdens het experiment:

De hoeveelheid autoverkeer op het plein is relatief laag. Het is alleen bestemmingsverkeer voor de aanliggende straten. Het experiment houdt in dat één kant van het plein wordt afgesloten en is ingericht als een verblijfsgebied. Het is eigenlijk een voortzetting van het plein. Consequentie van dit experiment is dat al het verkeer in twee richtingen langs het plein moet. Deze straat is smal en heeft aan twee zijden parkeren, waarvan aan een zijde haaksparkeren. Voor wat betreft het haaksparkeren stelt de gemeente de eis dat het parkeervak en de rijbaanbreedte in totaal elf meter moeten zijn met een rijbaan in twee richtingen. Daar is hier geen sprake van. Op de camerabeelden is te zien dat het verkeer in twee richtingen goed functioneert omdat er redelijk goed zicht is en de afstand relatief kort. Het is dus een acceptabele oplossing. Het blijkt dat het gebied van het experiment goed wordt gebruikt en dat vooral de fietsnietjes goed gebruikt worden.

Beelden van tijdens het experiment.

28.06.2017: 17.40

Conclusie:

DSO Verkeer heeft naar aanleiding van de camerabeelden geen bezwaren tegen de situatie die is gecreëerd met het experiment. Wel wordt aandacht gevraagd goed te kijken naar de definitieve situatie en dit met de betrokken instanties binnen de gemeente te overleggen (ACOR/VOV).

www.urbanos.nl

Barentszstraat 40, 1013 NS Amsterdam, NL | T: +31 (0) 20 4218331 | office@urbanos.nl